

The Journal of Academic Social Science Studies

JASSS

International Journal of Social Science

Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS2544>

Number: 29 , p. 367-385, Autumn III 2014

İLKÖĞRETİMDE SINIF YÖNETİMİNİN ETKİLİLİĞİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI* *İLKÖĞRETİMDE SINIF YÖNETİMİNİN ETKİLİLİĞİNİ BELİRLEMeye YÖNELİK ÖLÇEK GELİŞTİRME ÇALIŞMASI*

Dr. Sibel GÜVEN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü

Prof. Dr. Mehmet D. KARSLI

Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Özet

Sınıf yönetiminin etkililiğini sağlamada yönetsel etkililik boyutlarının nasıl işlediğini belirlemek amacıyla tasarlanmış bu araştırma ile, sınıftaki yönetsel düzeylerin her biri için öngörülen etkililik ölçütlerine ilişkin öğretmen algıları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Araştırmanın uygulaması 2011-2012 öğretim yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında Çanakkale İl Merkezi, görev yapmakta 191 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Kuramsal bir temele dayanarak hazırlanan "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği" ölçeği 3 alt bölümden oluşmaktadır. Her bir alt bölüm kendi içinde sınıftaki örgütsel düzeyler olan birey ve çalışma grubu, Örgütsel Boyutlar olan amacı gerçekleştirme, değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması, uyum ve entegrasyon boyutlarını içerecek şekilde düzenlenmiştir. Örgütsel düzeylerden " birey" düzeyi öğretmen olarak birey ve öğrenci olarak birey düzeyi olarak ele alınmıştır. Böylece ölçekte birey olarak öğretmen, birey olarak öğrenci ve çalışma gruplarını içeren toplam 94 madde yer almıştır. Maddelerde beş basamaklı likert ("1" Hiç, "2" Az, "3" Orta, "4" Çok, "5" oldukça çok) dereceleme ölçeği kullanılmış ve bu maddeler üzerinde geçerlik ve güvenirlik analizleri yapılmıştır. Ölçek yapısal eşitlik modeli kullanılarak sınanmış, elde edilen değerler açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre tablolaştırılarak verilmiştir.

Sonuç olarak "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği" Ölçeğinin; "Sınıfınızın bir üyesi olarak..." , "Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrenciniz/öğrencilerinizin..." ve "Sınıfınızdaki çalışma gruplarının..." bölümleri için belirlenen amacı gerçekleştirme, uyum, değer sisteminin

* Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi BAP komisyonu tarafından desteklenen "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği" başlıklı tezden üretilmiştir.

kurulması ve yaşatılması, entegrasyon boyutlarının birer ölçme modeli olarak kabul edildiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi, Etkililik, Yapısal Eşitlik Modeli

Abstract

The classroom management is a very complex process and depend on different variables. It is important to describe this factors by the school managers. This is a descriptive study on how administrative effectiveness works in providing the effectiveness of classroom management with a scanning model. In this study the aim is, to describe the factors which depend the classroom management effectiveness by the school managers. Qualitative data were collected by the interview that we delivered to the 11 school managers. Data obtained from the interviews were resolved using the technique of descriptive analysis and the findings were interpreted. Results of this study are listed as, the findings from data collected by " The Effectiveness of Classroom Management In Primary School Scale". As a result, school administrators said that family, the area where schools in and the teacher quality is important on the classroom management effectiveness. This research data is expected to help teachers about providing an impressive teaching& learning duration and developing the skills of classroom management.

Key Words: Classroom Management, Effectiveness, Structural Equation Model

GİRİŞ

Farklı organizasyonların özellikle eğitsel kurumların başarısı, etkili ve verimli ilkelere bağlıdır (Faranbakhsh, 2007). Belirlenmiş amaçları gerçekleştirmek üzere oluşturulan örgütler, bu amaçlarını gerçekleştirdikleri sürece varlıklarını sürdürürler ve destek görebilirler. Varlık sürdürme, örgütlerin etkililiği ile açıklanabilir (Erkan, 2008). Etkililik, belirlenen amaçların başarıyla gerçekleştirilmesi ile ilgili bir kavramdır. Yöneticiler, örgütsel etkililiği sağlamak için örgütün veya bağlı bulunduğu birimin başarısından sorumludur. Tıpkı öğretmenlerin sınıflarının başarısından sorumlu olmaları gibi. Başarılı olmak için, büyük ölçüde başarıyı istemek buna ulaşacak performansa ve yeteneğe sahip olmak, çıkacak fırsatları yakalamak, özellikle doğru yerde doğru zamanda olmak gerekliliği üzerinde durulmaktadır (İra& Şahin, 2010).

Etkililiğin ölçülmesinde iki genel eğilim vardır. Bunlar; iş yönetimleri ve politika araştırmacıları tarafından kullanılan ölçütler ve örgüt araştırmacıları tarafından kullanılan ölçütlerdir. Yapılan araştırmalar etkililiğin çok boyutlu bir kavram olduğunu ve etkililik çalışmalarının sadece bu iki alanda değil, eğitim ve yönetim alanında da yapılmaya başlandığını göstermiştir. Eğitim yönetiminde yapılan çalışmalar incelendiğinde, çalışmaların üniversite yöneticilerinin etkililiği, okul etkililik çalışmaları ve yöneticilerin etkililik çalışmaları ile sınırlı kaldığı, sınıf yönetimi boyutunda hiçbir etkililik çalışmasının yapılmadığı görülmektedir.

Bu araştırmanın amacı, sınıf yönetiminin etkililiğini sağlamada yönetsel etkililik boyutlarının nasıl işlediğini belirlemektir. Bu amaç çerçevesinde sınıftaki yönetsel düzeylerin her biri için öngörülen etkililik ölçütlerine ilişkin öğretmen algıları

belirlenmeye çalışılmıştır. Sınıf yönetiminde örgütsel düzeyler, birey ve yüz yüze gruplar olmak üzere karşımıza çıkmaktadır. Bunun nedeni sınıf dediğimiz yapının öğretmen, öğrenci ve yüz yüze gruplardan meydana gelmesidir (Güven, 2012). Öğretmenlerin konu ile ilgili algılarının belirlenmesi için “Sınıf Yönetimini Etkinliğini Belirleme Ölçeği” geliştirilmiştir. Bu çalışmada “Sınıf Yönetimini Etkinliğini Belirleme Ölçeği” nin ölçek geliştirme safhaları ele alınmıştır.

Yöntem

Araştırma bir ölçek geliştirme çalışmasıdır. Sınıf yönetiminin etkinliğini sağlamada yönetsel etkililik boyutlarının nasıl işlediğini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma betimsel nitelikte olup tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın uygulaması 2011-2012 öğretim yılı Çanakkale İl Merkezi, görev yapmakta 191 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Bu bölümde ölçeğin çalışma grubu ve geliştirme çalışmalarına yer verilmiştir.

Sınıf Yönetiminin Etkinliğini Belirleme Ölçeği

Araştırmada, sınıftaki yönetsel düzeylerin her biri için öngörülen etkililik ölçütlerine ilişkin öğretmen algılarını belirleyebilmek için araştırmacı tarafından oluşturulan *İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkinliğini Belirleme Anketi* kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan taslak anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde öğretmenlerin cinsiyeti, mesleki kıdemi, öğrenim durumu ve kaç yıldır aynı okulda görev yaptıklarını belirlemeye yönelik sorulardan oluşan kişisel bilgilere yer verilmiştir. Anketin ikinci bölümünde sınıf yönetiminin etkinliğini belirlemek amacıyla hazırlanmış 94 maddeye yer verilmiştir. Çanakkale İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinlerin alınmasından sonra anket Çanakkale merkez ilköğretim okullarında görev yapan 191 öğretmene uygulanmıştır.

Anketin geliştirilmesinde öncelikle alan yazın taraması yapılmıştır. Alan yazın taramasının yanı sıra benzer ölçeklerdeki (“Yönetsel Etkililik Ölçeği”, Karlı, 2004) maddeler de incelenerek, *İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkinliğini Belirleme Anketi* için kullanılması düşünülen bilgiler, ölçek maddesi olabilecek şekilde düzenlenmiştir. Bu aşamada etkililik ölçütlerinin geniş biçimde ölçülebilmesini sağlamak amacıyla deneme maddelerinin mümkün olduğunca fazla sayıda olmasına özen gösterilmiş ve sonuçta 94 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Maddelerde beş basamaklı likert (“1” Hiç, “2” Az, “3” Orta, “4” Çok, “5” oldukça çok) derecelendirme ölçeği kullanılmış ve bu maddeler üzerinde geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır. Geçerlik, kullanılan ölçüm aracının ölçülme istenen özelliğe uygun olması, verilerin ölçülme istenen özelliğinin niteliğini tam olarak yansıtması ve aynı zamanda verilerin amaca yönelik olarak yararlı olmasıdır (Şencan 2005: 723). Anketlerde en sık rastlanan geçerlik yöntemi kapsam geçerliğidir. Kapsam geçerliği, testi oluşturan maddelerin, ölçülme istenen davranışı (özelliği) ölçmede nicelik ve nitelik olarak yeterli olup olmadığının göstergesidir. Kapsam geçerliğini test etmede kullanılan mantıksal yollardan biri uzman görüşüne başvurmaktır (Büyüköztürk 2011: 168). Bu 94 madde biçim, anlaşılabilirlik ve yazma kaygısı göstergesi olup olmadığı açısından 1’i Türkçe eğitimi, 3’ü ölçme ve değerlendirme alanında uzman ve 3’ü eğitim yönetimi ve denetimi alanında uzman olan yedi öğretim üyesince incelenmiştir.

İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiğini Belirleme Ölçeğinin geçerlik çalışmaları olarak yapı geçerliği incelenmiştir. Yapı geçerliği için ölçeğin faktör yapısını ve alt ölçeklerini belirlemek amacıyla açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Açımlayıcı faktör analizi, verilerin Kovaryans ya da Korelasyon matrisinden yararlanılarak birbirleri ile ilişkili p sayıda değişkenden daha az sayıda ($k < p$) ve birbirlerinden bağımsız yeni değişkenler (faktör) türetmek üzere yararlanılan bir tekniktir (Doğan, Oğuz 2010; 66). Açıklayıcı faktör analizi, bir araştırmacı verinin temelini oluşturan faktör miktarı hakkında bir hipotez oluşturmak için yeterli bir kanıtı sahip olmadığında, değişkenler arasındaki kovaryansı açıklayan faktörlerin doğası ve sayısını tespit etmede veriyi keşfetmek için kullanılır ve (Stevens 1996 akt Doğan ve Oğuz 2010). Açımlayıcı faktör analizine ilişkin varsayımlar aşağıda verilmiştir:

1. Faktör Analizi tüm değişkenlerin ve bu değişkenlerin tüm doğrusal birleşimlerinin (kombinasyonlarının) normal dağıldığını (çok değişkenli normal dağılım) varsayar. Değişkenlerin tüm doğrusal birleşimlerinin normalliği test edilmese de tek değişkenlere ilişkin normallik, çarpıklık ve basıklık katsayıları ile değerlendirilebilir.

2. Çok değişkenli normallik varsayımı, değişken çiftlerinin arasındaki ilişkinin doğrusal olduğuna da işaret ettiğinden dolayı ilişkinin doğrusal olması gerekir.

3. Verilerin en az aralıklı ölçekte ölçülmüş olması gerekir.

4. Değişkenlerin birbirleri ile çok düşük ya da çok yüksek değil de belirli bir düzeyde ilişkili (0,25 - 0,90) olması gerekir.

5. Ortak faktörler birbirleri ile ve artık faktörlerle ilişkisizdir (Büyüköztürk 2011; Doğan ve Oğuz 2010).

Doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kuramsal bir temele dayanarak çeşitli değişkenlerden oluşturulan faktörlerin gerçek verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirmeye yönelik bir analizdir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2010). Klasik faktör analizinde ortaya çıkan faktörlerin gözlenemeyen ancak teorik dünyada var olduğu düşünülen gizil yapılar oldukları varsayımı bulunmaktadır. Bu tür analizlerde değişkenler arası korelasyon ya da kovaryans matrisinden yararlanarak, söz konusu değişkenlerin birbirinden bağımsız kaç grup altında toplanabilecekleri doğrulayıcı faktör analizi ile sağlanmış olmaktadır (Child 1957 akt; Şimşek 2007). DFA'da sınanan modelin yeterliğinin belirlenmesi için çok sayıda uyum kullanılmaktadır (Büyüköztürk ve diğerleri 2004). Bu çalışmada yapılan DFA için çoklu uyum indeksleri kullanılmış ve Ki-kare uyum testi (Chi-Square Goodness), İyi Uyum İndeksi (Goodness of Fit Index, GFI), Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (Comparative Fit Index, CFI), Fazlalık Uyum İndeksi (Incremental Fit Index, IFI), Ortalama Hataların Karekökü (RootMeanSquareResiduals, RMR), Düzeltilmiş İyi Uyum İndeksi (Adjustment Goodness Of Fit Index-AGFI), Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RootMeanSquareError of Approximation, RMSEA) ve Standardize Edilmiş Kök Ortalama Kare Artık (StandardizedRootMeanSquareResidual-SRMR) uyum indeksleri incelenmiştir. Bu uyum indekslerinde genelde olduğu gibi GFI, CFI, ve IFI $> .90$,

RMSEA ve SRMR < .05 ölçüt olarak alınmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri 2010). Açımlayıcı faktör analizi ve güvenilirlik katsayısı hesaplamaları SPSS 13 programı, doğrulayıcı faktör analizi ise Lisrel 8.30 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Bulgular ve Yorum

Kuramsal bir temele dayanarak hazırlanan “İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkinliği” ölçeği 3 alt bölümden oluşmaktadır. Her bir alt bölüm kendi içinde sınıftaki örgütsel düzeyler olan birey ve çalışma grubu, Örgütsel Boyutlar olan amacı gerçekleştirme, değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması, uyum ve entegrasyon boyutlarını içerecek şekilde düzenlenmiştir. Örgütsel düzeylerden “ birey” düzeyi öğretmen olarak birey ve öğrenci olarak birey düzeyi olarak ele alınmıştır. Böylece ölçekte birey olarak öğretmen, birey olarak öğrenci ve çalışma gruplarını içeren toplam 94 madde yer almıştır. Ölçeğin her bir alt bölümü için dört boyuta sahip olması gerektiği belirlenmiştir. Bu boyutlar, amacı gerçekleştirme, uyum, değer sisteminin korunması ve yaşatılması ve entegrasyon olarak isimlendirilmiştir. Alan yazın taramasında “Amacı gerçekleştirme” “boyutu, sistemi tanımlar ve istenilen amaca ulaşmak için kaynakları harekete geçirir” olarak tanımlanmıştır. Bu boyutun en önemli göstergelerinin başarı, verimlilik, kaynak edinimi, etkenlik ve kalite olduğu ifade edilmiştir. “Entegrasyon” boyutu, “sosyal dayanışmayı ifade eder, sistemin öğeleri arasında dayanışma kurmasıyla ilgilenir” olarak tanımlanmıştır. Bu boyutun en önemli göstergelerinin doyum, devamsızlık, iletişim, işten ayrılma, iklim ve çatışma olduğu ifade edilmiştir. Değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması” boyutu, “güdüleme ve değerler yaratmayı hedefler. Kimlik, ait olma duygusu, bireysel çalışma motivasyonunu ele alır”. Bu boyutun en önemli göstergelerinin sınıfa bağlılık, rol-norm ve merkezi yaşam ilgisi olduğu ifade edilmiştir. Uyum” boyutu, sistemin çevresini kontrol etme ihtiyacı ile ilgilidir. Yeni koşulları karşılayacak biçimde bireyin kendi iş ve çalışma programını değiştirmeye bağlıdır. Bu boyutun en önemli göstergelerinin büyüme, esneklik, gelişme, yenileşme, donanım kontrolü ve uyabilme olduğu ifade edilmiştir (Karşı, 2004; 18).

Cronbach Alpha “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” bölümü için .92, “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...”adlı bölüm için .90, “Sınıfınızdaki Çalışma Gruplarının...”adlı bölüm için .72 ve anketin tümü için ise .95 olarak hesaplanmıştır. Bu dört boyut, ölçekte yer alan 50 maddelik ilk bölüm, 30 maddelik ikinci bölüm ve 15 maddelik üçüncü bölüm için kendi içinde değerlendirilmiş, bölümlerin her biri ayrı ayrı AFA ve DFA’nde sınanmıştır.

Bölüm içi faktör yapısına karar verebilmek için açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinde özellikle madde yüklerine ve birden fazla faktöre yüklenen madde olup olmadığına bakılmıştır. Birden fazla faktöre yüklenen maddeler ile faktör yükleri düşük olan maddelerin aynı maddeler olduğu görülmüştür. I.Bölüm, II. Bölüm ve III. Bölüm içindeki faktör yapısına karar verebilmek için Faktör analizi yapılmıştır. Faktör analizinde özellikle madde yüklerine ve birden fazla faktöre yüklenen madde olup olmadığına bakılmıştır. I. bölümde 11, 19,13, 35 ve 40 nolu maddeler, II. bölümde 2,5,10,12,13,30, ve 24 nolu maddeler ve III. bölümde ise 1 ve 8 nolu maddeler faktör yükleri .30 un altında olduğu için

çıkarılmıştır. Açımlayıcı faktör analizinde ikinci olarak her bir bölüm için belirlenen boyutların maddeleri faktör analizine sokulmuştur. Böylece Igen değerlerinin belirlenmesi ve ilgili maddelerin tek boyut taşıyıp taşımadığı kontrol edilmiştir. “Açımlayıcı faktör analizinde, paralel analiz sonucu elde edilen simülasyon değerinin, değerinin gerçek faktör analizinde elde edilen Igen değerlerinden küçük olması gerekmektedir” kuralı dikkate alınmıştır. AFA sonrası tüm şartlar sağlanmıştır ve doğrulayıcı faktör analizine (DFA) geçilmiştir. DFA sınamalarında öncelikli olarak gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesi, sonrasında ise uyum indekslerinin belirlenmesi yolu izlenmiştir. Gizil değişkenlerin gözlenen değişkeni açıklama durumlarında t değerleri 1.96’yı aştığı durumlarda .05 düzeyinde ve 2.56’yı aştığı durumlarda ise .01 düzeyinde manidar kabul edilmiştir.

“Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” Bölümü İçin DFA Sınama ve Sonuçları

Bu bölümde yer alan maddeler ve ait oldukları boyutlar tablo 1’de verilmiştir.

Amacı Gerçekleştirme

Madde no	Madde
1	Öğrencilerinizin akademik başarılarını artırma düzeyiniz
2	Ders zamanını iyi değerlendirme düzeyiniz
13	Mesleğinizle ilgili duyduğunuz endişe ve korku düzeyiniz
15	Kendi zamanınızı iyi kullanabilme düzeyiniz
18	Sınıf içi ihtiyaçları karşılamak üzere kaynak yaratma düzeyiniz
21	Ders sürecini etkili değerlendirebilme düzeyiniz
22	Öğrencilerin bireysel amaçlarını gerçekleştirebilmeleri için onları teşvik etmedeki yeterlilik düzeyiniz
23	Aniden ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanmasında sahip olduğunuz kaynakları kullanabilme düzeyiniz
24	Öğrencilerinizin performanslarını değerlendirebilme düzeyiniz
25	Sınıf içi bütçe oluşturabilme düzeyiniz
29	Dersin hedeflerini ve bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak stratejileri belirleyebilme düzeyiniz
30	Öğretim materyallerin temin edebilme düzeyiniz
31	Farklı etkinlikler geliştirebilme düzeyiniz
35	Öğrenme-öğretme süreçlerini uygulamadaki yeterlilik düzeyiniz
37	Ders sonunda etkinlikleri değerlendirebilme düzeyiniz
45	Sınıfta başarılı olmak için ne yapılması gerektiği konusundaki farkındalık düzeyiniz
46	Öğrencilere öğrenme deneyimleri kazandırabilme düzeyiniz

Entegrasyon

7	Sınıfınıza ait bir kültürü oluşturabilme düzeyiniz
8	Sınıf kültürünü ne derece benimsediniz?
16	Öğrencilerinizle oluşabilecek problemleri çözmedeki yeterlilik düzeyiniz
32	Öğrencilerinizin okul dışı davranışlarını gözlemleyebilme düzeyiniz
36	Öğrenciler arasındaki ilişkileri dengelemedeki yeterlilik düzeyiniz
39	Öğrencilerle iletişimde bulunma sıklığınız
40	Diğer öğretmenlerle işbirliğinde bulunma düzeyiniz
44	Olumlu sınıf iklimi yaratabilme düzeyiniz
14	Değişme ve gelişmelere karşı açık olma düzeyiniz
43	Kendinizi geliştirebilmek adına yakaladığınız fırsatları kullanabilme düzeyiniz

Uyum

3	Öğrencilerinizin gelişimini sağlama düzeyiniz
4	Öğrencilerinizin üzerinde sorumluluk geliştirebilme düzeyiniz
12	Derslerdeki moral düzeyiniz
27	Sınıfınızla ilgili kararları alırken üstünde düşünme düzeyiniz
28	Olumlu bir çalışma ortamı yaratabilme düzeyiniz
34	Sınıfınız adına alınmış kararları gerektiğinde değiştirebilme düzeyiniz
38	Etkinliklerde katılımcı olarak bulunma düzeyiniz

Değer

5	Söz ve davranışları kontrol edebilme düzeyiniz
6	Öğrenmede öğrencilerinizin motivasyonunu arttırabilme düzeyiniz
9	Okul kuralları, sınıf kuralları, veliler ve okul yöneticilerin istekleri dikkate alındığında kendi kişiliğinizi koruyabilme düzeyiniz
10	Diğer öğretmenler tarafından benimsenme düzeyiniz
11	Sınıf içi etkinliklerdeki aktiflik düzeyiniz
17	Bir şeylerden yakınma düzeyiniz
20	Öğrencilerin ilgisini üretken işlere çekebilme düzeyiniz
26	Öğrencilerinize yeterli sorumluluk verebilme düzeyiniz
33	Öğrencileriniz tarafından güvenilir bulunma düzeyiniz
41	Yeteneklerinizin farkında olma düzeyiniz
42	Eksiklerinizin farkında olma düzeyiniz

Tablo 1. “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” Bölümüne ait maddeler ve boyutları

Tablo 1’de görüldüğü üzere amacı gerçekleştirme boyutunda 1, 2, 13, 15, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 35, 37, 45 ve 46 nolu maddeler, entegrasyon boyutunda 7, 8, 16, 32, 36, 39, 40, 44, 43 ve 14 nolu maddeler, uyum boyutunda 3, 4, 12, 27, 28, 34 ve 38 nolu maddeler ve değer sisteminin sürdürülmesi ve yaşatılmasında ise 5, 6, 9, 10, 11, 17, 20, 26, 33, 41 ve 42 nolu maddeler yer almaktadır.

“Sınıfınızın bir üyesi olarak...” bölümünün amacı gerçekleştirme boyutu için yapılan DFA sınaması sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra 18 ve 13 nolu maddelerin hata varyanslarının oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Bu nedenle söz konusu maddelerin analiz dışı bırakılmasına karar verilmiştir. İlgili maddelerin analiz dışı bırakılmasından sonra model bir kez daha çalıştırılmıştır ve uyum indekleri belirlenmiştir. $\chi^2=169,33$ ve $sd=90$; χ^2/sd oranı 1,88 olarak ele alınmıştır. χ^2/sd oranının 3’ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede amacı gerçekleştirme boyutuna ilişkin χ^2/sd oranının mükemmel uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.068’nin (RMSEA= 0.068<0,8) olması uyum iyi olarak değerlendirilmiştir. Uyum endekslerinden GFI’nın .89 ve AGFI’nın .86 olduğu görülmektedir. Her iki değer bu faktör için orta bir uyuma işaret etmektedir. Standardize edilmiş RMR’ın uyum indeksinin, 026 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR’ın ,05’in altında olması mükemmel bir uyumu, ,08’in altında olması iyi uyuma, ,10’un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir. Buna göre amacı gerçekleştirme boyutu için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI’nın .90 ve CFI’nın .95 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin ,95’in üzerinde olması mükemmel uyuma, ,90’ın üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI’nın iyi bir uyuma ve CFI’nın mükemmel bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, “İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği” Ölçeğinin “Sınıfınızın bir üyesi olarak...” bölümü için belirlenen “amacı gerçekleştirme” boyutunun 15 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

“Sınıfınızın bir üyesi olarak...” bölümünün entegrasyon boyutu için yapılan DFA sınaması sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra tüm maddelerin uygun değerler verdiği görülmüştür. Entegrasyon boyutunun uyum indekslerine bakıldığında $\chi^2=44,12$ ve $sd=35$; χ^2/sd oranı ise 1,26 olarak ele alınmıştır. χ^2/sd oranının 3’ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede entegrasyon boyutuna ilişkin χ^2/sd oranının mükemmel uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.037’nin (RMSEA= 0.037<0,05) olması mükemmel uyum olarak değerlendirilmiştir. Uyum endekslerinden GFI’nın .96 ve AGFI’nın .93 olduğu görülmektedir. Her iki değer bu faktör için

mükemmel bir uyuma işaret etmektedir. Standardize edilmiş RMR'ın uyum indeksinin, .029 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR'ın ,05'in altında olması mükemmel bir uyumu, .08'in altında olması iyi uyuma, .10'un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri 2010). Buna göre amacı gerçekleştirme boyutu için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI'nın .98 ve CFI'nın .98 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90'ın üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI'nın ve CFI'nın mükemmel bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkinliği" Ölçeğinin "Sınıfınızın bir üyesi olarak..." bölümü için belirlenen "entegrasyon" boyutunun 10 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

"Sınıfınızın bir üyesi olarak..." bölümünün değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması boyutu için yapılan DFA sınaması sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra tüm maddelerin uygun değerler verdiği görülmüştür. Değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması boyutunun uyum indekslerine bakıldığında $X^2=91,19$ ve $sd=44$; X^2/sd oranı ise 2,07 olarak ele alınmıştır. X^2/sd oranının 3'ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması boyutuna ilişkin X^2/sd oranının mükemmel uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.075'nin (RMSEA= 0.075<0,05) olması mükemmel uyum olarak değerlendirilmiştir. Uyum endekslerinden GFI'nın .92 ve AGFI'nın .88 olduğu görülmektedir. GFI iyi bir uyuma, AGFI ise orta düzeyde bir uyumu göstermektedir. Standardize edilmiş RMR'ın uyum indeksinin, .033 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR'ın ,05'in altında olması mükemmel bir uyumu, .08'in altında olması iyi uyuma, .10'un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri 2010). Buna göre amacı gerçekleştirme faktörü için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI'nın .93 ve CFI'nın .94 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90'ın üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI'nın ve CFI'nın iyi bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkinliği" Ölçeğinin "Sınıfınızın bir üyesi olarak..." bölümü için belirlenen "değer sisteminin korunması ve yaşatılması" boyutunun 11 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

"Sınıfınızın bir üyesi olarak..." bölümünün uyum boyutu için yapılan DFA sınaması sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra tüm maddelerin uygun değerler verdiği görülmüştür. Uyum

boyutunun uyum indekslerine bakıldığında $X^2=47,10$ ve $sd= 14$; X^2/sd oranı ise 3,36 olarak ele alınmıştır. X^2/sd oranının 3'ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma, 5'in altında olması iyi uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede "uyum" boyutuna ilişkin X^2/sd oranının iyi bir uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.11'nin olması bu boyut için kabul edilebilir zayıf bir uyumu göstermektedir. Uyum endekslerinden GFI'nın .93 ve AGFI'nın .87 olduğu görülmektedir. GFI iyi bir uyuma, AGFI ise orta düzeyde bir uyumu göstermektedir. Standardize edilmiş RMR'ın uyum indeksinin, .032 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR'ın .05'in altında olması mükemmel bir uyumu, .08'in altında olması iyi uyuma, .10'un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir. Buna göre amacı gerçekleştirme boyutu için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI'nın .91 ve CFI'nın .94 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90'ın üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI'nın ve CFI'nın iyi bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Böylece, "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği" Ölçeğinin "Sınıfınızın bir üyesi olarak..." bölümü için belirlenen "uyum" boyutunun 7 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

"Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ..." Bölümü İçin DFA Sınama ve Sonuçları

Bu bölümde yer alan maddeler ve ait oldukları boyutlar aşağıda yer alan tablo 2 'de verilmiştir.

Amacı Gerçekleştirme	
Madde no	Madde
3	Sınıfın amaçlarını gerçekleştirebilmek için çalışma düzeyi
8	Planlı çalışabilme düzeyleri
6	Bir şeylerden yakınma düzeyi
10	Dersin amaçlarını başarabilme düzeyi
14	Sınıfı için materyal geliştirebilme düzeyi
17	Sorunların üstesinden gelebilme düzeyleri
Entegrasyon	
5	Bireysel çalışmalarında etkili olabile düzeyi
9	Diğer öğretmenlerine karşı saygılı olma düzeyi
11	Verilen görevleri yerine getirebilme düzeyi
12	Zamanı iyi kullanabilme düzeyi
16	Arkadaşlarıyla yardımlaşma düzeyi
Uyum	
1	Duygu ve düşüncelerini açıklamada kendilerini özgür hissetme düzeyleri
2	Derslere aktif olarak katılma düzeyleri
4	Düzenli çalışabilme yeteneğine sahip olma düzeyi
7	Sınıfın başarı düzeyi göz önüne alındığında, sınıftaki durumunu değerlendirebilme düzeyi
19	Sorunların çözümüne farklı bakış açısı getirebilme düzeyi
Değer	
13	Kuralların içselleştirilmesinde başarılı olabile düzeyi
15	Kendi yeteneklerinin farkında olma düzeyleri
18	Sınıf içi Sorunları kavrayabilme düzeyi
20	Bireysel ihtiyaçlarının sınıfta karşılanabildiğini kavrama düzeyleri

Tablo 2. “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” Bölümüne Ait Maddeler Ve Boyutları

Tablo 2’de görüldüğü üzere *amacı gerçekleştirme* boyutunda 3, 8, 6, 10, 14 ve 17 nolu maddeler, *entegrasyon* 5, 9, 11, 12 ve 16 nolu maddeler, *uyum* boyutunda 1, 2, 4, 7 ve 19 nolu maddeler ve *değer sisteminin sürdürülmesi ve yaşatılması* boyutunda ise 13, 15, 18 ve 20 nolu maddeler yer almaktadır.

“Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin...” bölümünün amacı gerçekleştirme boyutu için yapılan DFA sınavı sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra t6 maddesinin manidar t değeri vermediği, diğer tüm maddelerin .01 düzeyinde manidar t değeri verdiği görülmektedir. Bu nedenle 6 nolu madde çıkarılmış, analiz tekrar edilmiştir. İlgili maddelerin analiz dışı bırakılmasından sonra model bir kez daha çalıştırılmıştır ve uyum indekleri belirlenmiştir. $X^2=17,01$ ve $sd=5$; X^2/sd oranı ise 3,4 olarak ele alınmıştır. X^2/sd oranının 3’ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma; 5’in altında olması ise iyi bir uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede amacı gerçekleştirme boyutuna ilişkin X^2/sd oranının iyi bir uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.11’nin olması bu boyut için kabul edilebilir zayıf bir uyumu göstermektedir. Uyum endekslerinden GFI’nın .97 ve AGFI’nın .90 olduğu görülmektedir. GFI’nın .97 olması mükemmel bir uyuma ve AGFI’nın .90 olması bu faktör için iyi bir uyuma işaret etmektedir. Standardize edilmiş RMR’ın uyum indeksinin, 023 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR’ın .05’in altında olması mükemmel bir uyumu, .08’in altında olması iyi uyuma, .10’un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir. Buna göre amacı gerçekleştirme boyutu için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI’nın .93 ve CFI’nın .97 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95’in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90’ın üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI’nın iyi bir uyuma ve CFI’nın mükemmel bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, “İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkinliği” Ölçeğinin “Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin” bölümü için belirlenen “amacı gerçekleştirme” boyutunun 5 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

“Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” bölümünün entegrasyon boyutu için yapılan DFA sınavı sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra tüm maddelerin uygun değerler verdiği görülmüştür. Entegrasyon boyutunun uyum indekslerine bakıldığında $X^2=12,82$ ve $sd=5$; X^2/sd oranı ise 2,56 olarak ele alınmıştır. X^2/sd oranının 3’ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede entegrasyon boyutuna ilişkin X^2/sd oranının mükemmel uyum değeri verdiği

görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.091'nin (RMSEA= 0.091<0,5) olması mükemmel bir uyum olarak değerlendirilmiştir. Uyum endekslerinden GFI'nin .97 ve AGFI'nin .92 olduğu görülmektedir. GFI'nin mükemmel bir uyuma, AGFI'nin ise iyi bir uyuma işaret etmektedir. Standardize edilmiş RMR'ın uyum indeksinin, .023 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR'ın ,05'in altında olması mükemmel bir uyumu, .08'in altında olması iyi uyuma, .10'un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir. Buna göre amacı gerçekleştirme boyutu için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI'nin .95 ve CFI'nin .98 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90'ın üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI'nin ve CFI'nin mükemmel bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği" Ölçeğinin "Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin" bölümü için belirlenen "entegrasyon" boyutunun 5 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

"Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin ..."bölümünün değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması boyutu için yapılan DFA sınaması sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra tüm maddelerin uygun değerler verdiği görülmüştür. değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması boyutunun uyum indekslerine bakıldığında $X^2=4,44$ ve $sd= 2$; X^2/sd oranı ise 2,22 olarak ele alınmıştır. X^2/sd oranının 3'ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması boyutuna ilişkin X^2/sd oranının mükemmel uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.080'nin (RMSEA= 0.080<0,5) olması mükemmel uyum olarak değerlendirilmiştir. Uyum endekslerinden GFI'nin .99 ve AGFI'nin .94 olduğu görülmektedir. GFI mükemmel bir uyuma, AGFI ise iyi bir uyumu göstermektedir. Standardize edilmiş RMR'ın uyum indeksinin, .025 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR'ın ,05'in altında olması mükemmel bir uyumu, .08'in altında olması iyi uyuma, .10'un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir. Buna göre amacı gerçekleştirme faktörü için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI'nin .97 ve CFI'nin .98 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90'ın üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI'nin ve CFI'nin mükemmel bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Sonuç olarak, "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği" Ölçeğinin "Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin" bölümü için belirlenen "değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması" boyutunun 4 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

“Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” bölümünün uyum boyutu için yapılan DFA sınaması sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra 1 nolu maddenin hata varyanslarının oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Bu nedenle söz konusu maddelerin analiz dışı bırakılmasına karar verilmiştir. İlgili maddelerin analiz dışı bırakılmasından sonra model bir kez daha çalıştırılmıştır ve uyum indeksleri belirlenmiştir. $X^2=4,57$ ve $sd= 2$; X^2/sd oranı ise 2,28 olarak ele alınmıştır. X^2/sd oranının 3’ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma, 5’in altında olması iyi uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede “uyum” boyutuna ilişkin X^2/sd oranının mükemmel bir uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.082 (RMSEA= 0.082<0,5) olması mükemmel uyum olarak değerlendirilmiştir. Uyum endekslerinden GFI’nın .99 ve AGFI’nın .94 olduğu görülmektedir. GFI mükemmel bir uyuma, AGFI ise iyi bir uyumu göstermektedir. Standardize edilmiş RMR’ın uyum indeksinin, .027 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR’ın ,05’in altında olması mükemmel bir uyumu, .08’in altında olması iyi uyuma, .10’un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir. Buna göre amacı gerçekleştirme boyutu için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI’nın .96 ve CFI’nın .99 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95’in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90’in üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu durumda NNFI’nın ve CFI’nın mükemmel bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. “İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkinliği” Ölçeğinin “Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin” bölümü için belirlenen “uyum” boyutunun 4 maddeden oluşan bir faktörlü yapısının ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

“Sınıfınızdaki Çalışma Gruplarının ...” Bölümü İçin DFA Sınama ve Sonuçları

Bu bölümde yer alan maddeler ve ait oldukları boyutlar aşağıda yer alan tablo 3’te verilmiştir.

	Madde no	Madde
Amacı gerçekleştirme	2	Etkinliklerdeki yararlılık düzeyi
	8	Sınıf başarısı için önem düzeyi
	10	Grup üyelerinin birlikte çalışmaktan hoşlanma düzeyleri
	11	Grup üyelerinin birlikte çalışmaları, bireysel çalışmaları oranına göre ne derece etkilidir?
Entegrasyon	6	Grup liderlerinin diğer çalışma gruplarının liderleriyle etkileşim düzeyi
	5	Sınıf içi zayıflayan bireysel ilişkileri yeniden güçlendirme düzeyi
	7	Oluşturulmasında sorunlarla karşılaşma düzeyi
Değer sisteminin korunması ve yaşatılması	1	Grup üyeleri arasındaki ilişkilerin samimilik düzeyi
	3	Bir araya gelerek çalışma sıklığı
	9	Grup çalışmaları sırasında sadece grup için değil birbirlerine de katkı sağlayacaklarının farkında olma düzeyleri
	4	Grup liderlerinin, grup üyeleri üstünde etkili olabilme düzeyi
Uyum	12	Yönlendirilmesindeki etkililik düzeyiniz
	13	Oluşturulmasındaki etkililik düzeyiniz

Tablo 3. "Sınıfınızdaki Çalışma Gruplarının ..." Bölümüne Ait Maddeler ve Boyutları

Tablo 3'te görüldüğü üzere amacı gerçekleştirme boyutunda 2, 8, 10 ve 11 nolu maddeler, entegrasyon 6, 5 ve 7 nolu maddeler, uyum boyutunda 12 ve 13 nolu maddeler ve değer sisteminin sürdürülmesi ve yaşatılmasında ise 1, 3, 9 ve 4 nolu maddeler yer almaktadır.

"Sınıfınızdaki çalışma gruplarının..." bölümünün amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması ve uyum boyutu için yapılan DFA sınaması sonucunda gizil değişkenlerin gözlenen değişkenleri açıklama oranlarının manidarlık düzeylerinin bulunması ve yol şemasında hata varyanslarının incelenmesinden sonra 7 nolu maddenin manidar t değeri vermediği, diğer tüm maddelerin .01 düzeyinde manidar t değeri verdiği görülmektedir. Bu nedenle 7 nolu madde çıkarılmış, analiz tekrar edilmiştir. İlgili maddelerin analiz dışı bırakılmasından sonra model bir kez daha çalıştırılmıştır ve uyum indekleri belirlenmiştir. $X^2=56,85$ ve $sd=48$; X^2/sd oranı ise 1,18 olarak ele alınmıştır. X^2/sd oranının 3'ün altında olması DFA uyum endekslerinde mükemmel uyuma, 5'in altında olması iyi uyuma karşılık gelmektedir. Bu çerçevede boyutların X^2/sd oranının mükemmel bir uyum değeri verdiği görülmektedir. Uyum endekslerinin incelenmesine devam edildiğinde, RMSEA= 0.031 (RMSEA= 0.031<0,05) olması mükemmel uyum olarak değerlendirilmiştir. Uyum endekslerinden GFI'nın .95 ve AGFI'nın .92 olduğu görülmektedir. GFI ve AGFI değerleri mükemmel bir uyumu göstermektedir. Standardize edilmiş RMR'ın uyum indeksinin, .033 olduğu görülmektedir. RMR ve SRMR'ın .05'in altında olması mükemmel bir uyumu, .08'in altında olması iyi uyuma, .10'un altında olması ise zayıf uyuma karşılık gelmektedir. Buna göre amacı gerçekleştirme boyutu için elde edilmiş SRMR değerinin mükemmel bir uyuma karşılık geldiği görülmektedir. NNFI ve CFI uyum indeksleri incelendiğinde, NNFI'nın .99 ve CFI'nın .99 olduğu görülmektedir. NNFI ve CFI indekslerinin .95'in üzerinde olması mükemmel uyuma, .90'in üzerinde olması iyi uyuma denk gelmektedir. Bu

durumda NNFI'nın ve CFI'nın mükemmel bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Böylece "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği" Ölçeğinin "çalışma grupları" bölümü için belirlenen boyutların ölçme modeli olarak doğrulandığı ifade edilebilir.

Sınıftaki Yönetimsel Düzeylerin Her Biri İçin Öngörülen Etkililik Ölçütleri Arasındaki Korelasyon Değerleri

- Birey düzeyi için belirlenen ölçütler örgütsel boyutlarla (amacı gerçekleştirme, entegrasyon, uyum ve değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi) ne derece ilişkilidir?
- Takım düzeyi için belirlenen ölçütler örgütsel boyutlarla (amacı gerçekleştirme, entegrasyon, uyum ve değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi) ne derece ilişkilidir?

sorularına ait bulgular "Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...", "Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ..." ve "Sınıfınızdaki Çalışma Gruplarının..." bölümleri için teker teker sıralanmıştır.

Öncelikli olarak "Sınıftaki yönetimsel düzeylerin her biri için öngörülen etkililik ölçütleri birbirleri ile ne derece ilişkilidir?" alt amacına uygun olarak, sınıftaki yönetimsel düzeylerin her biri için öngörülen etkililik ölçütlerine ilişkin öğretmen algılarını ölçmeye yönelik olarak geliştirilen anketin bölümleri arasındaki ilişki "Pearson Korelasyon Katsayısı" istatistik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tablo 4'de sınıftaki yönetimsel düzeylerin her biri için öngörülen etkililik ölçütlerine ilişkin öğretmen algılarını ölçmeye yönelik olarak geliştirilen "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiğini Belirleme" anketinin bölümleri olan "Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak..." bölümü ile ilgili öğretmen algılarının, "Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ..." bölümü ile ilgili öğretmen algılarının ve "Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ..." bölümü ile ilgili öğretmen algılarının birbirleri ile olan korelasyon katsayıları verilmiştir.

	"Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak..." bölümü	"Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ..." bölümü	"Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ..." bölümü
"Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak..." bölümü		,609**	,689**
"Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ..." bölümü			,670**
"Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ..." bölümü			

**p<0,1 anlamlıdır

Tablo 4. "İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiğini Belirleme" Ölçeğinin Bölümleri Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Tablo 4’de “İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiğini Belirleme” anketinin bölümleri olan “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...”, “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” ve “Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ...” bölümleri ile ilgili öğretmen algılarının birbirleri ile olan korelasyon katsayıları verilmiştir. Tablo 4’e göre “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” bölümü ile “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” bölümü arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,609$, $p<0,1$), “Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ...” bölümü ile arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,689$, $p<0,1$); “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” bölümü ile “Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ...” bölümü arasında ise orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,670$, $p<0,1$) olduğu görülmektedir. Bu ilişki, “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...”, “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” ve “Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ...” bölümlerinden oluşan “ilköğretimde sınıf yönetiminin etkililiğini belirleme” ölçeğinin iç tutarlığının kabul edilebilir bir düzeyde olduğunu göstermektedir.

“Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” Bölümünün Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon İlişkisinin İncelenmesi

Bu bölümde “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi ve uyum arasındaki ilişki “Pearson Korelasyon Katsayısı” istatistik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tablo 5’te “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum boyutların birbirleri ile olan korelasyon katsayıları verilmiştir.

	Amacı Gerçekleştirme	Entegrasyon	Değer Sisteminin Kurulması ve Sürdürülmesi	Uyum
Amacı Gerçekleştirme		,803**	,799**	,806**
Entegrasyon			,813**	,792**
Değer Sisteminin Kurulması ve Sürdürülmesi				,814**
Uyum				

** $p<0,1$ anlamlıdır

Tablo 5. “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” Bölümünün Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Tablo 5’te “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum arasındaki ilişki “Pearson Korelasyon Katsayısı” istatistik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tablo 5’e göre amacı gerçekleştirme boyutu ile entegrasyon boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,803$, $p<0,1$), değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu ile arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,799$, $p<0,1$) ve uyum boyutu ile arasında ise yine yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,806$, $p<0,1$); entegrasyon boyutu ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki

($r=0,813$, $p<0,1$) ve uyum boyutu ile arasında ise yine yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,792$, $p<0,1$); ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu ile uyum boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,814$, $p<0,1$) olduğu görülmektedir. “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum arasındaki ilişkilerin pozitif yönlü ve yüksek olması, bu 4 boyut için “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak...” bölümünün kendi içinde tutarlı olduğunu göstermektedir.

“Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/Öğrencilerinizin ...” Bölümünün Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon İlişkisinin İncelenmesi

Bu bölümde “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi ve uyum arasındaki ilişki “Pearson Korelasyon Katsayısı” istatistik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tablo 6’da “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/öğrencilerinizin ...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum boyutların birbirleri ile olan korelasyon katsayıları verilmiştir.

	Amacı Gerçekleştirme	Entegrasyon	Değer Sisteminin Kurulması ve Sürdürülmesi	Uyum
Amacı Gerçekleştirme		,665**	,656**	,687**
Entegrasyon			,837**	,809**
Değer Sisteminin Kurulması ve Sürdürülmesi				,851**
Uyum				

** $p<0,1$ anlamlıdır

Tablo 6. “Sınıfınızın Bir Üyesi Olarak Öğrencinizin/Öğrencilerinizin ...” Bölümünün Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Tablo 6’da “sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum arasındaki ilişki “Pearson Korelasyon Katsayısı” istatistik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tablo 6’ya göre amacı gerçekleştirme boyutu ile entegrasyon boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,665$, $p<0,1$), ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu ile arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,656$, $p<0,1$) ve uyum boyutu ile arasında ise yine orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,687$, $p<0,1$); entegrasyon boyutu ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,837$, $p<0,1$) ve uyum boyutu ile arasında ise yine yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,809$, $p<0,1$); ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu ile uyum boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,851$, $p<0,1$) olduğu görülmektedir. “sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin...” bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum arasındaki ilişkilerin pozitif yönlü ve yüksek olması, bu 4 boyut için “sınıfınızın bir

üyeyi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin..." bölümünün kendi içinde tutarlı olduğunu göstermektedir. "sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin..." bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum arasındaki ilişkilerin pozitif yönlü ve yüksek olması, bu 4 boyut için "sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin..." bölümünün kendi içinde tutarlı olduğunu göstermektedir.

"Sınıfınızdaki Çalışma Gruplarının ..." Bölümünün Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon İlişkisinin İncelenmesi

Bu bölümde "Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ..." bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi ve uyum arasındaki ilişki "Pearson Korelasyon Katsayısı" istatistik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tablo 7'de "Sınıfınızdaki çalışma gruplarının ..." bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi ve uyum boyutların birbirleri ile olan korelasyon katsayıları verilmiştir.

	Amacı Gerçekleştirme	Entegrasyon	Değer Sisteminin Kurulması ve Sürdürülmesi	Uyum
Amacı Gerçekleştirme		,693**	,794**	,651**
Entegrasyon			,793**	,550**
Değer Sisteminin Yaşatılması				,621**
Uyum				

**p<0,1 anlamlıdır

Tablo 7. "Sınıfınızdaki Çalışma Gruplarının ..." Bölümünün Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Katsayıları

Tablo 7'de "sınıfınızdaki çalışma gruplarının..." bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum arasındaki ilişki "Pearson Korelasyon Katsayısı" istatistik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Tablo 7'e göre amacı gerçekleştirme boyutu ile entegrasyon boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,693$, $p<0,1$), ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu ile arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,794$, $p<0,1$) ve uyum boyutu ile arasında ise orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,651$, $p<0,1$); entegrasyon boyutu ile ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,8793$, $p<0,1$) ve uyum boyutu ile arasında ise orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,550$, $p<0,1$); ile değer sisteminin kurulması ve sürdürülmesi boyutu ile uyum boyutu arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki ($r=0,851$, $p<0,1$) olduğu görülmektedir. "sınıfınızdaki çalışma gruplarının..." bölümünün alt boyutları olan; amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin yaşatılması ve uyum arasındaki ilişkilerin pozitif yönlü ve yüksek olması, bu 4 boyut için "sınıfınızdaki çalışma gruplarının..." bölümünün kendi içinde tutarlı olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİ

Sonuç olarak “İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği” Ölçeğinin;

✓ “Sınıfınızın bir üyesi olarak...” bölümü için belirlenen amacı gerçekleştirme, uyum, değer sisteminin kurulması ve yaşatılması, entegrasyon boyutları için yapılan DFA ölçme modellerinde 18 ve 13 nolu maddelerin çıkarıldığı, geri kalan maddelerle uyum değerlerinin sağlandığı ve bu boyutların birer ölçme modeli olarak kabul edildiği söylenebilir.

✓ “Sınıfınızın bir üyesi olarak öğrencinizin/öğrencilerinizin...” bölümü için belirlenen amacı gerçekleştirme, entegrasyon, değer sisteminin sürdürülmesi ve korunması, uyum boyutları için yapılan DFA ölçme modellerinde 1ve 6 nolu maddelerin çıkarıldığı, geri kalan maddelerle uyum değerlerinin sağlandığı ve bu boyutların birer ölçme modeli olarak kabul edildiği söylenebilir.

✓ “Sınıfınızdaki çalışma gruplarının...” bölümü için belirlenen amacı gerçekleştirme, uyum, değer sisteminin kurulması ve yaşatılması, entegrasyon boyutları için yapılan DFA ölçme modellerinde 7 nolu maddenin çıkarıldığı, geri kalan 12 maddenin uyum değerlerini sağladığı ve bu boyutların birer ölçme modeli olarak kabul edildiği söylenebilir.

Bu çalışmaya ek olarak yapılacak ve sadece ilköğretimi değil, ortaöğretim sınıf yönetimini de kapsayacak benzer çalışmalara ihtiyaç vardır. Sınıf yönetimi uzun zamandır alan olarak, belli disiplinlerin işe koşulmasında araç olarak kabul edilmiştir. Böyle bir çalışmanın ortaöğretim düzeyinde de gerçekleştirilecek olması sınıf yönetiminin önemini bir kez daha ortaya koyacaktır.

KAYNAKÇA

- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., KILIÇ Ç., E., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2010) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları.
- DOĞAN, N. ve OĞUZ, T.B. (2010) İstatistik Tutum Ölçeği İçin Uygulanan Faktör Analizi, *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 1(2), 65-71.
- FARAHBAKHSH, S. (2007) Managerial Effectiveness In Educational Administration, Concepts And Perspectives, *British Educational Leadership Management & Administration Society*, Vol. 21(2): 33-36.
- GÜVEN, S. (2012) İlköğretimde Sınıf Yönetiminin Etkililiği, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Doktora tezi, Çanakkale.
- İRİ, N. & ŞAHİN, S. (2010) Yönetimsel Etkililik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 28, S.16-29.
- KARSLI, M.D. (2004) *Yönetimsel Etkililik*, Pegem Yayıncılık, Ankara.
- ŞENCAN, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Geçerlilik ve Güvenirlilik*. Ankara: Seçkin Matbaası.
- ŞİMŞEK, Ö.F. (2007). *Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş - Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Ekinoks Yayıncılık.